

40 din., četrt leta 20 din., mesечно 10 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inerati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

Pašič — Pribičević.

Politika je nepreračunljiva umetnost. — Tako je začelo včeraj »Jutro« svoj uvodnik in potem je skušalo dokazati, da je Svetozar Pribičević pravi umetnik in računar. Od nekaj se že vidi, da ima Pribičević svojo posebno stranko v demokratski stranki ter da je s svojimi pristaši iz Hrvatske in Slovenije vedno pripravljen zahrbtno napasti demokratsko večino pod vodstvom Ljube Davidoviča, ki se pošteno bori proti koruptnemu radikalskemu režimu. To se je že čisto pokazalo, demokraciji iz Slovenije in Hrvatske so pa vedno vzrojili ter vse to zavračali kot navadno laž. Sedaj se je Pribičevićeva akcija začela in to je — politična umetnost. Tedne in tedne smo po listih Pribičevićevih demokratov čitali, da Radičevci in klerikalci ovirajo in zavlačujejo akcijo bloka proti režimski korupciji, sedaj ko je blok nastopil, se pa Pribičević z izdajstvom proslavi kot politični umetnik.

Komaj je predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidovič v torek dopoldne v imenu celega opozicijskega bloka odločno odklonil Pašičevo ponudbo in vabilo za sodelovanje v njegovi poslovni vladi, je že Pribičević izjavil, da se taka ponudba ne da odkloniti in da se bo on s svojimi prijatelji posvetoval glede samostojnih korakov. Za drugi dan, v sredo dopoldne, je obljubil o tem sporočiti. Mesto tega je poslal g. Davidoviču pismo bolj intimnega značaja z nazivom »Dragi Ljubo!«, ki naznana, da posvetovanje še ni gotovo. — Pribičević je porabil čas v posvetovanje in barantanje s Pašičem, od skupščinskega predsednika je zahteval sobo za svoj »klub«, pripravil je svoje pristaše in popoldne je poslal Davidoviču naslednje pismo:

»G. Ljubi M. Davidoviču, predsedniku demokratske stranke!

Podpisanim je čast obvestiti Vas o sledečem svojem sklepu: Pri vsem našem dosedanjem delu nas je vodila ideja narodnega in državnega edinstva, zato ne moremo sodelovati s strankami, ki zavzemajo čisto nasprotno stališče. Zvesti programu demokratske stranke, ki je v skladu s sklepi zadnjega kongresa, javljamo, da ne odobramo Vaše politike, ki teži za prevzetjem državne oblasti s pomočjo federalističnega bloka. Prosim Vas zato, da izvolite vzeti na znanje, da izstopamo iz zveze sedanjega demokratskega kluba in da ustanovimo samostojen demokratski klub, ki bo vodil politiko v duhu programa demokratske stranke.

V Beogradu, 26. marca 1924.

Svetozar Pribičević, dr. Dušan Bošković, dr. Gj. Branković, Valerijan Pribičević, Joca Trifunović, Števo Kalember, dr. Svetislav Popović, dr. Prvislav Grisogono, dr. E. Lukinič, Večeslav Wilder, Sreten Vukosavljevič, dr. H. Krizman, dr. Srdjan Budisavljevič — in po ustnemem pooblastilu: Josip Reiser, po meni: dr. Edo Lukinič.

Pribičevićevi pristaši so torej po veliki večini prečani, k njim pa se prištevajo še trije poslanci iz Srbije, ki so bili že pred tedni izključeni iz demokratskega kluba. Demokratska stranka se je s tem očistila balasta, ki je vedno zastopal politiko nasilja, korupcije in velesrbske hegemonije.

Pribičevićevi računi.

S tem korakom je pokazal Pribičević svojo pravo barvo, katero je nekaj časa tako dobro prikrival, da je celo člana predsedstva HRSS premotil k mnenju in izjavi, da se tudi g. Pribičević »lojalno drži.« To Pribičevićovo razkrinkanje si lahko na vsak način demokratska stranka računa v dobro, za samega Pribičevića in za njegove pajdaše v Sloveniji in Hrvatski pa to nikakor ne more biti dober račun. Nadalje ima Pašič mandat samo za poslovno vlado in ker bo ta vlada morala verificirati hrvatske mandate, ne bo štela mnogo dni svojega obstoja. Pribičevićovo izdajstvo in razkrinkanje bi se v nekotliko izplačalo le tedaj, če bi imel Pašič volilno vlado. Tedaj bi Pašič-Pribičevićeva družba s podkupovanjem in pritiskom upravnega aparata izsilila nekaj mandatov, pa vprašanje je zopet, koliko od teh bi hotel Pašič prepustiti Pribičeviću, ko bi ga enkrat več ne rabil. Na vsak način je Pribičević slabo računal in zadnje volitve ga niso prav nič izučile.

Demokratski stranki je dal volilne glasove v Srbiji narodni odpor proti korupciji radikalskega režima, v prečanskih krajih je pa stranka obdržala nekaj malega le še vsled svoje enotnosti. Sedaj ima Pribičević svoj posebni demokratski »klub«, svojo »stranko«, in za slučaj volitev si je lahko vsakdo na jasnem, da se bodo demokratski volilci v Srbiji ravnotako obrnili proti Pribičeviću, kakor proti Pašiču, v naših krajih pa bo jara liberalna gospoda rajši radikale volila, kakor da bi preko Pribičevića lezla do radikalskih korit.

Veliko-srbski tabor.

Pribičević je temeljito razkrinkal tudi svoje »jugoslovanstvo«, ker je stopil v izraziti veliko-srbski tabor. Pašičevo pismo, ki je v ponedeljek predsednikom parlamentarnih skupin naznanilo demisijo in mandat za sestavo nove poslovne vlade, nosi odkrito ideologijo Velike

Srbije. Pašič se je skliceval na senžermensko mirovno pogodbo in to se edino lahko tolmači tako, da se vsi kraji, ki niso srbski, niso ujedinili, temveč da so anektirani in z vojaško silo spojeni s Srbijo. Nadalje se danes od radikalne strani priznava, da po smislu programa Pašiča današnja država ni nič drugega, kot navadno povečanje Srbije, ki se mora urediti na tem temelju.

Pašič tudi drugače na vse mogoče načine apelira na velesrbske instinkte. Na odbore svoje stranke je izdal okrožnico, ki pravi: »Znana Vam je borba, ki jo je začel opozicijski blok v narodni skupščini in tudi sicer v javnosti, ne samo proti vladi, temveč proti celokupnemu režimu, ki je sedaj temeljil samo na ustavi, na pravnih interesih države in našega naroda. V tej borbi so se opozicijske skupščinske stranke zedinile, kakor one pravijo, samo na eni točki, da vržejo obstoječe stanje, ki temelji na vidovdanski ustavi in da v našo državo vpeljejo popolnoma drug red. Zedinile so se stranke z najbolj nasprotnimi programi in načeli, tako monarhističnimi kakor republikanskimi, tako one stranke s centralističnimi programi, ki so soglašale z obstoječo ustavo, kakor one, ki ne samo, da niso glasovale za ustavo, nego zanikajo ustavo, ves naš narod in državno edinstvo in ga želijo zrušiti z vsemi sredstvi. Tu mislim na po načrtu pripravljeno sodelovanje opozicijskih skupščinskih strank z Radičevci, ki so po svojem načelniku v inozemstvu dalje časa pripravljali akcijo proti naši državi z raznimi sovražniki našega naroda. S tako strašno akcijo celokupnega opozicijskega bloka je postavljena v nevarnost ne samo naša notranja ustava in državna ureditev, temveč tudi vse one velike pridobitve vojne, do katerih je naš narod prišel za ceno največjih žrtev. Na kocki stoji naše državno edinstvo, naša dobro pričeta konsolidacija države in naš mednarodni prestiž in naša vojni-obrambna misel.« — Radi tega se pozivajo vsi odbori in vsi somišljeniki, da izvedejo največjo agitacijo in odpor proti »protidržavnemu« delu opozicije ter rešijo državo, narod itd. največje nevarnosti in strašne pogube.

Te dni so pošteni Srbi posebno ostro obsodili Pašičev režim, češ, da še niso imeli tako nemoralnega v Srbiji. Ugotovili so nadalje, da Pašič svoje osebne in strankarske cilje proglašaja za potrebe države, in ko se je naglašalo, da je skrajni čas, da tak režim pade, mu je priskočil Pribičević na pomoč. Kriza se s tem lahko zavleče, Pribičević s svojimi pristaši bo pa le moral prav kmalu občutiti, da v politiki tudi vsa modrost in računanje ne zaleže brez morale.

Politični položaj.

Pašič-Pribičevićeva vlada. Včeraj dopoldne je Pribičević dolgo konferiral s Pašičem ter se z njim tudi spoznamel. Pašič je šel na to na dvor, Pribičević je pa potem v svojem stanovanju zbral svoje pristaše. Popoldne se je podpisal dogovor med radikali in med samostojnim Pribičevićevim klubom glede sestave in sodelovanja v poslovni vladi. Ukaz o sestavi Pašič-Pribičevićevi vladi je bil podpisan ob štirih popoldne. V tej vladi bodo imeli Pribičevićevci štiri portfelje in dvoje državnih podtajništev. To vlado bodo najbrž podpirali tudi Turki-džemijet, Nemci so ji pa podporo odrekli. Poslovna vlada Pašič-Pribičevića bo morala verificirati hrvatske mandate in ko se to zgodi, je seveda zopet na tleh. Razumljivo je, da si bo skušala podaljšati življenje z nasiljem in teptanjem parlamentarnih načel in sicer s pomočjo Pribičevića še v večji meri kot poprej sami radikali.

Nova Pašič-Pribičevićeva vlada je sestavljena takole: Ministrski predsednik Nikola Pašič, minister za izenačenje zakonov Marko Trifković, za prosveto dr. Svetozar Pribičević, za zunanje zadeve dr. Momčilo Ninčič, za zgradbe Miloš Trifunović, za socialno politiko N. Uzunović, za trgovino in industrijo dr. Hinko Krizman, za poljedelstvo in vode Krsta Miletič, za zdravje dr. Slavko Miletič, za vojno in mornarico Petar Pešič, za pošto in telegraf Velja Vukičević, za notranje zadeve dr. Milan Srškič, za agrarno reformo Milan Simonović, za finance dr. Milan Stojadinović, za promet dr. Svetislav Popović, za šume in rude dr. Dragutin Kojič, za vere dr. Vojislav Janjič in za pravdo dr. Pribislav Grisogono. Za podsekretarja v notranjem ministrstvu je imenovan demokrat dr. Venceslav Wilder.

HRSS o akciji Pašič-Pribičevića. Ing. Košutič, član predsedstva HRSS se je po svoji vrnitvi iz Dunaja izjavil glede Pribičevićeve akcije, da se je že davno mislilo na to ter tudi o tem razpravljalo v vodstvu opozicijskega bloka in HRSS. Rekel je: Uprav zato smo izročili toliko poverilnic, da se s sigurno rezervo taka akcija onemogoči. — Nocoj sem dobil poročilo iz Beograda, da prideta v Zagreb dr. Maček in dr. Krnjevič po ostalih deset poslancev, ki so določeni, da gredo v parlament, in ki čakajo v Zagrebu na poziv. V Beogradu je sedaj 52 naših poslancev, z omenjeno desetorico jih bo 62. Če bo potrebno, homo šli v Beograd vsi.

Po svetu.

Republika Grčija. Na torkovi seji, ko se je praznovala obletnica grške neodvisnosti, je ministrski predsednik Papanastasiu na kratko obrazložil zbornici vladni program, naglašajoč, da je vladarska rodbina Glücksburg odgovorna za narodno prostost. Samo republika bo dala Grčiji svobodo in narodu suvereniteto. Narodna skupščina ima kot konstituenta pravico, da reši takoj vsa vprašanja ustavnega značaja. Prečital je nato resolucijo, ki izreka zahtevo, da se naj takoj odstavi dinastija in Grčija proglašaja za neodvisno republiko. Članom bivše dinastije je povratek na grški prestol za vedno prepovedan, njihova posestva zaplenjena. Konduriotis ostane do končanega plebiscita regent. Ljudstvo bo s posebnim glasovanjem dne 13. aprila končno veljavno glasovalo za republiko. Republikanci so sklenili, da ustanove senat, uvedejo proporcije volitve in decentralizacijo uprave. V armado vpeljejo važne preembe, ki ji dajo nove moči. V druge institucije se vpelje najširša demokracija. Z velesilami bo ostala vlada v čim najboljših stikih, zlasti pa bo v prijateljstvu z Jugoslavijo in Rumunijo. Tudi z Bolgarijo ustvari boljše zveze.

Demisija francoskega kabineta. Nenadno je prispela iz Pariza vest, da je kabinet Poincare dne 26. t. m. odstopil. V času, ko so bili celo Francozi prepričani, da stoji Poincarejeva vlada trdno, kakor še nikdar, ko začenja Francija žeti tudi pozitivne sadove svoje okupacijske politike, katero odobrava celo konferenca strokovnjakov, je vse tembolj iznenadil odstop vlade, katerega je podala pravzaprav iz malenkostnega razloga. Do demisije je prišlo, ker je zbornica z 271 proti 264 glasovom odbila vladni predlog o pokojninskem zakonu, dasi je pred glasovanjem finančni minister stavil vprašanje zaupnice v zvezi z glasovanjem za omenjeni predlog. Nezaupnica je iznenadila celo vlado, ki je po kratkem posvetovanju sklenila odstopiti. Sklep vlade je Poincare predal predsedniku republike Millerandu, ki je demisijo sprejel, obenem pa poveril Poincareju sestavo nove vlade. V inozemstvu je napravila demisija globok utis. Najbolj se je veselil Berlin, kjer skušajo dokumentirati Poincarejev odstop kot poraz njegove politike proti Nemčiji. Tudi londonski labouristični listi naglašajo, da je padeč francoske vlade posledica preokreta javnega mišljenja v Franciji. Splošno inozemstvo sodi, da je Poincarejeva ostavka samo nekaj izgovor, da se prikrije umik iz sedanje linije v mednarodni politiki. Pariški dobro poučeni krogi pa trdijo, da je podal Poincare demisijo iz razloga, da lahko na lep način rekonstruira svoj kabinet, ker mu prejšnji ni bil več po volji.

Židovska republika v Rusiji. Ruska sovjetska vlada namerava osnovati v južni Rusiji samostojno židovsko republiko, ki bo enakopraven član zveze sovjetskih socialističnih republik. Židovski teritorij bi se razprostiral na obali Črnega morja, obsegal bi severni Krim, južni del Kersonske gubernije ter segal do Berjanskoga na Azovskem morju. Židje bi dobili 14 milijonov ha zemlje, od katere sta 2 milijona še neobdelana. Načrt za židovsko republiko je napravil Avram Bragina, odlični komunist in gospodarski organizator, ki je lani organiziral in vodil znamenito poljedelsko razstavo v Moskvi. — Projekt židovske republike vzbujaja daleč po svetu veliko zanimanje. Ruski vladi se stavlja na razpolago židovski strokovnjaki in učenci iz raznih dežel, od Poljske bi se vsi židje najrajši izselili v Rusijo, projektu pa nasprotujejo Ukrajinci vshodne Galicije, ki ne marajo Judov za sosede in povrh še na tleh, ki so od vekov ukrajinska.

Besarabsko vprašanje.

Na Dunaju so se v ponedeljek sestali ruski in rumunski zastopniki na konferenci, ki naj bi uredila razna vprašanja v odnošajih med rusko in rumunsko državo. Inicijativa za to konferenco je prišla od ruske strani in sicer še poprej, predno je Rusija stopila v sedanje odnose z Anglijo in Italijo. Na dunajsko konferenco je prišla Rusija sedaj okrepljena z angleško politiko in s pogodbo z Italijo, Rumunija pa precej oslabiljena in izolirana in tako vsaj v besarabskem vprašanju Rumunija ne more, Rusija pa noče popustiti. O konferenci med Rusijo in Rumunijo se je že pred meseci govorilo, ker je sporazum obema državama zelo potreben, domnevalo se je pa, da se konferenca sploh ne bo dovršila, če bi se od katerekoli strani sprožilo besarabsko vprašanje.

To vprašanje izhaja kot nekaj posebno značilnega iz lažnjivega, oboroženega miru ter iz namišljenega zmago-slavja, ki je navdalo zlasti one, ki so v kratki dobi svojega sodelovanja v vojni želi vse prej kot pa zmage. Rumunija je sredi vojne stopila na stran zaveznikov, vojaški strokovnjaki od vseh strani so soglašali v tem, da bi se svet s tako vojsko kot je rumuska sploh ne mogel dolgo vojskovati, a to rumunsko vlado ni oviralo, da se ne bi postavila kot prva med zmagovalce ter Rusiji odtrgala

Besarabijo, češ, mi smo zmagovalci, Rusija je pa premagana, ker ima revolucijo.

Pripojitev Besarabije k Rumuniji je navadna vojaška okupacija in aneksija, ki se šele sedaj po letih skuša od rumunske strani utemeljevati in predstavljati kot upravljena združitev, ker je bila Besarabija do leta 1812 del Velike Moldavije in ker je tudi svet besarabskih predstavnikov leta 1918 sklenil priključitev k Rumuniji. Rumunska vlada tudi trdi, da prevladuje v Besarabiji rumunski živelj.

Rumunska utemeljevanja pravice do Besarabije vračajo Rusi tako-le:

Strokovnjaki-zgodovinarji so dokazali, da so se Slovani pričeli naseljevati v Besarabiji že v XI. stoletju in da so zapustili neizbrisne sledove tako v značaju prebivalstva kot v jeziku. Besarabija je pripadala pradomovini Rusov, kakor je dokazal znameniti historični geograf in etnograf Sahmatov. Neki kronist iz početka XII. stoletja pripoveduje, da prebivajo v Besarabiji južne veje vzhodnoruskega plemena Ulici in Tiverci. Po carigrjski pogodbi iz leta 1700 je odstopila Turčija Besarabijo Rusiji in to je ostalo v veljavi do miru v Jassy leta 1792, ko je Rusija odstopila Turčiji vse ozemlje na desnem bregu Dnjestra. V bukareškem miru leta 1812 je Besarabijo dobila Rusija znova, a je njena tri južna okrožja izgubila v krimski vojski, toda jih pridobila znova v letu 1878 v zameno za severno Dobružo.

Rusija je deželo kultivirala, jo naselila z novimi doseljenci. Med rumunskim in moldavskim jezikom (to je rumunsko narečje v Besarabiji) obstoja ista razlika kakor med ruskim in ukrajinskim. Ona skupščina besarabskih zastopnikov iz leta 1918, na katere votum za Rumunijo se sklicujejo v Bukarešti, sploh ne more biti merodajna, ker je bilo pri odločilnem glasovanju od 162 poslancev navzočih samo 48. Vrh tega je pri predlogu in pri glasovanju mnogo poslancev protestiralo, a predsedujoči je kljub temu izjavil, da je sklep sprejet soglasno.

Dogovor o pripojitvi Besarabije k Rumuniji so podpisali oktobra leta 1920 v Parizu in sicer od strani Rumunije, Italije, Francije, Anglije in Japonske. Amerika dogovora ni hotela podpisati, ker je stala na stališču, da se to ne more rešiti v odsotnosti Rusije. Dogovor je bil aprila 1922 potrjen od Anglije, nedavno tudi od Francije, ni pa še potrjen od Italije in od Japonske, če govorimo samo o silah, ki so ga sklenile in podpisale. Ta dogovor pa ima tudi točko, ki predvideva ugovor ali rekurs od strani Rusije, če bo ta enkrat pravno priznana.

Rusija se pripravlja sedaj na to, da mednarodnim potom iznese svoj ugovor proti rumunski prisvojitvi Besarabije in na dunajski konferenci se je od ruske strani že predlagalo, da bi prinesel najboljšo rešitev narodni plebiscit, ki bi se izvedel pod mednarodno kontrolo. Rumunski listi so nekaj časa pozivali svojo delegacijo, naj takoj zapusti konferenco, če bi se načelo besarabsko vprašanje. To se je storilo, rumunski delegati so pa le ostali. Rumunija se je začela zavedati svoje osamljenosti in do tega so jo najbolj pripravili italijanski listi, ki sedaj močno povdarjajo, da Italija že ve, zakaj ni ratificirala dogovora glede Besarabije. Najbrž bo Besarabija prvi primer, ob katerem se bo pokazala agresivnost oškodovane Rusije.

Dnevne novice.

Radičevci in poslanske dnevnice. Zagrebški »Hrvat« od torke poroča, da je eden od hrvatskih narodnih poslancev izjavil, da se oni ne bodo poslužili pravice do poslanskih dnevnic in sicer tudi ne za čas po verifikaciji in ob delu v parlamentu. To utemeljujejo hrvatski poslanci s tem, da oni niso sodelovali, ko so se tako visoke dnevnice določile. V Beogradu bodo živeli eni na svoj strošek, drugi pa na stroške organizacije, ki je dovolj zavedna in močna, da vzdržuje svoje zastopnike ter daje sredstva za izvrševanje poslanske dolžnosti. — Ko so v predsedstvu narodne skupščine prvi hrvatski poslanci položili prisego, jim je skupščinski tajnik Kobasica takoj začel praviti, da lahko takoj dvignejo dnevnice od prvega tega mesca. Hrvatski poslanci so pa njegova razlaganja prekinili s pripombo, da sami poznajo svoje pravice ter vedo, kaj jim je storiti.

Pri orožništvu odpravljajo praznike. Na Marijin praznik v torek so imele orožniške postaje službo in sicer je bil za nalašč oderejen pregled postaj. Po mnogih krajih je ljudstvo posebno slovesno praznovalo ta praznik in ob tem se je še posebno dobro videla verska in drugačna enakopravnost v nalašč zaukazani službi po žandarskih postajah.

Prerana smrt orožnika. V soboto, dne 22. t. m. je bil pokopan v Ptujju orožnik Stefan Jarh. Na gališkem, soškem in tirolskem bojišču in pozneje kot borec za narodno svobodo na slovenski meji je dobil kal bolezn, kateri je po večmesečnem udanoprenašanem trpljenju podlegel. Stanovski tovariši iz Ptujja, Laškega in Trbovelj so mu v častnem številu izkazali zadnjo čast, domači pevski moški zbor pa se je z ganljivimi žalostinkami poslovil od rajnega. Naj mu bo ohranjen časten spomin!

Nekaj o dostavi ekspresnih pošiljk. Pred kratkem se je pritoževala »Marburgerica« radi polzeve dostavitve ekspresnih pošiljk. Krivda počasnosti se nikakor ne sme valiti na uslužbenca, ampak na pošto upravo, ki izzema ter izkorišča pomilovanja vredne uslužbenca na vseh koncih in krajih. Vsakemu razumljivo hočemo zadevo glede dostavitve ekspresnih pošiljk pojasniti tako-le: Pred in v medvojnem času se je plačevala ekspresna pristojbina za pisma 30 v, za pakete 50 v. Leta 1919 se je povišala ekspresnina na 1 K, oziroma 2.50 K. Te pristojbine so se plačevale dostavljalcu pošiljke. Leta 1920 se

je povišala ekspresnina na 60 para za pisma, na 1 D za pakete. Leta 1921 je znašal povišek 1 D, oziroma 3 D. Pripomniti pa moramo, da pri teh dveh poviških dostavljalca ekspresnih pošiljk ni dobil izplačane cele ekspresnine, katero je plačala stranka, ampak samo 1 K za pismo in 2.50 K za paket. Na ta način je vtaknila poštna uprava v svoj žep že leta 1921 pri dostavitvi vsakega ekspresnega pisma 75 para, pri vsakem paketu pa 2.375 D. Leta 1922 je poskočila ekspresnina pri pismih na 2 D, pri paketih na 5 D. Pri tem povišanju se je ukinilo vsako izplačilo dostavnine uslužbencem. Treba tudi beležiti, da so bile ekspresne pošiljke dostavljene strankam po večini v prostem času, kar je značilo za poštne uslužbenca priboljšek, za stranke pa hitro izročitev. Danes vsega tega ni več, ker primanjkuje poštne uslužbenec in je radi tega poštna služba prenaporna; drugič noče poštna uprava izplačevati dostavnin in tretjič so tudi čevlji predragi, da bi jih trgjal poštni uslužbenec za druge. Ako bo poštna uprava odpravila škandalozno postopanje glede dostavitve ekspresnih pošiljk, potem je šele upati na hitrejšo dostavo. Kdor kasira, ta naj tudi dela in tako je tudi v slučaju dostavitve ekspresnih pošiljk.

Koliko parov čevljev dolguje poštna uprava poštne uslužbencem? Poštna uprava zahteva vsako leto od vsakega poštne uslužbenca, da jej mora poslati mero za čevlje, a čevljev ni od nikoder. Vsak poštni uslužbenec ima tirjati od poštne uprave 5 parov čevljev.

Od severne meje. Iz Št. Ilja v Slov. gor. poročajo: V »Taboru« napadajo na podel način, kakoršnega so le zmožni bivši hlapci, tukajšnji financarji, našo domačo duhovščino radi nekega dopisa, ki ga je prinesla »Straža« o odnošaju teh državnih uradnikov na meji. Namesto da bi se opravičevali in zagovarjali, se še s svojimi junaškimi čini bahajo in grdo sumničijo druge, ki jim niso nič storili. Onega dopisa v »Straži« ni pisal noben tukajšnji duhovnik in ga tudi ni doposlal, kar bo uredništvo tudi potrdilo. (Potrdimo! Op. ur.) Ali ni neizrečeno grdo, nedolžnega človeka kar tako podlo napasti in ga sumiti dejanj, katerih ni nikdar storil? Bomo si dobro zapomnili. Zadevo smo izročili našim poslancem. Je pač res: Od vola ne moreš drugega zahtevati, kot kcs mesa.

Slovenska Matica v Ljubljani ima svoj občni zbor dne 13. aprila t. l. ob pol 11. uri dopoldne v svojih prostorih z dnevnim redom: 1. Poročila odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Društva konceptnih uradnikov politične uprave v Sloveniji se bo vršil dne 13. aprila ob pol 10. uri dopoldne v knjižnični dvorani palače pokrajinske uprave v Ljubljani. Na polnoštevilno udeležbo vabi odbor.

Nabori državljanov CSR. Konzulat Čehoslovaške republike v Ljubljani pozivlja tem potom vse v Sloveniji se nahajajoče čehoslovaške državljane, rojene leta 1902—1904, da se v najkrajšem času, najpozneje pa do 10. 4. 1924, pismenim potom prijavijo tukajšnjemu uradu ter navedejo poleg rojstnih podatkov ter mesta pristojnosti v CSR tudi natančen naslov. Ti podatki so konzulatu potrebni vsled naborov, ki se bodo vršili v mescu aprilu. Dan nabora bode pravočasno v časopisih objavljen.

Zverinska mati. Od Sv. Lenarta nad Laškim poročajo: Te dni se je odkril pri nas strašen zločin, katerega je izvršila nezakonska mati Marija Razboršek, posestniška hči, stara 24 let, po domače Gorišekova iz Leskovca. Lansko leto je služila v sosednji šentrupertski župniji, kjer je postala nezakonska mati. Ko je prišla domov, so ljudje začeli govoriti, da bo poslala h krstu. Naenkrat je vse utihnilo in že se je mislilo, da so bile vse to prazne govorice. Te dni pa so prišli na sled strašnemu zločinu, katerega je izvršila nečloveška mati nad svojim, okoli Božiča rojenim otrokom. Otroka je umorila in ga zagrebla blizu hiše v Lokah, kjer imajo starši tudi posestvo in kjer je stanovala. Ko so prišli na sled njenemu zločinu, ni kazala nobenih znamenj kakega kesanja. V spremstvu orožnika je morala nesti svojega umorjenega otroka v mrtvašnico. Potem pa je bila prepeljana v zapor, kjer jo čaka zaslužena kazen. Mladina! Spametuj se, nehaj nečistovati in pijančevati, varuj se slabih družb! Kajti vse to te stori nesrečnega časa in večno. Pa tudi starši imejte bolj čuječe oko nad svojimi otroci.

Izjalovljen cerkveni rop pri Veliki Nedelji. Cerkveni ropar je hotel udreti v tukajšnjo župnijsko cerkev v noči od 25. na 26. marca t. l. Cilj mu je bila monštranca in drugo. Z gletvami je odlomil zunanjo desko na stranskih cerkvenih vratih, a dalje ni mogel. Najbrž so ga pregnali mimoidoči ponočni pivci.

Kar trije grozni zločini na Kranjskem. Na žalost moramo beležiti, da se je že tudi v Slovenijo naselila balkanska podivjanost in se ljudje med seboj ubijajo s sekirami, ročicami, noži itd. Tekom zadnjih dni so se zgodili na Kranjskem trije zločini, ki nas silijo do resnega razmišljanja: Kam plovem glede surovosti in podivjanosti. V Družinski vasi pri Beli cerkvi blizu Novega mesta sta živela zakonska Ramuta v prepiru z moževimi starši. Stara dva sta se radi preprirov preselila od Ramutavih k svoji hčeri in nameravala potom sodnije razveljaviti izročilno pogodbo posestva. Janez Ramuta ml. in njegova žena Uršula sta bila najdena te dni ubita. Janeza Ramuta so našli ubitega za hlevom, njegovo ženo pa z razbito glavo v hiši. Uboja sta osumljena in aretirana stara Ramuta. — V Nemški vasi blizu Ribnice sta se sprla med seboj zakonska Prelesnik radi sinka, ki je doma kradel očetu denar. V prepiru se je mož raztogotil toliko, da je lopnil svojo ženo tako hudo po glavi, da se jej je omračil um in je morala v bolnico. Ko se je možu jeza polegla, je uvidel, kaj je zagrešil in nenadoma je izginil. Našli so ga slednjič mrtvega v kašči. Sam si je pognal nož v vrat in izkrvavel. — V gozdu nad vasjo Sp. Loke pri Krašnji so našli umorjeno vdovo Jero Sever. Umora je osumljen 60letni berač Jurče iz Ježice, ki je bival

dalje časa pri Severjevi in babjeverno žensče farbal ter slepil in izvabljal iz nje denar potom preganjanja coperni. — Ako bo šlo tako naprej z umori in uboji, bo naše časopisje glede krvavih poročil kmalu tamkaj, kjer je beogrjsko.

Prvi gosti na Jadranu. Letos se je sezona na naši Rivieri zelo zgodaj začela. Izredno ugodno vreme in skoro poletna vročina solnca že vabi tujezemse goste na letovišča. Prvi gosti so Čehoslovaki, katerih se je nastanilo v naših obrežnih mestih nekaj deset. Izjavili so, da vlada letos na Češkem izredno zanimanje za naša morsk letovišča ter je pričakovati, da jih posesti do 100.000 čeških letoviščarjev.

Izseljevanje iz naše države. V mescu januarju t. l. se je izselilo iz naše države 2192 oseb in to 1323 moških in 869 ženskih. Po zanimanju je bilo kvalificiranih 105, nekvalificiranih 720, poljedelcev 690, svobodnega zanimanja 33, otrok 644. V Zedinjene države Severne Amerike se je izselilo 668 oseb, v Kanado 28, Brazilijo 118, Argentino 347, Chile 15, v ostale pokrajine Amerike 16. Iz Srbije se je v tem mescu izselilo 54, iz Vojvodine 1376, iz Dalmacije 201, iz Slovenije 122, iz Bosne in Hercegovine 27.

Junaški židovi. V Osjeku so priredili židovi kakor vsako leto tudi letos svoj običajni elitni ples v kavarni Central. Na ta židovski ples se je zmuznilo tudi kakih 20 osijeških orjunašev z namenom, da ga razbijejo in židovom zabavo onemogočijo. Med orjunaši in židovi je prišlo do preke in slednjič do običajnega pretepa, v katerem pa so zmagali židovi. Orjunaši so bili od židov pošteno tepeni in slednjič čisto navadno vrženi iz kavarne na cesto.

Iz Vojvodine. Te dni se vrše na novosadskem aerodromu poskušnje s prvim avijonom, katerega je zgradila jugoslovska tvornica »Ikarus« v Novem Sadu. Letalo je zgrajeno po tipu »Brandenburg«, kupilo ga pa je vojno ministrstvo. Naročenih je pri tvornici še deset letal enakega tipa. — Korupcija se po balkanski metodi ni samo razširila med visokimi glavami, uganjali so jo začeli tudi nižji državni uradniki. To dokazuje sledeči slučaj: V Veliki Kikindi je pred več meseci pobegnil iz zapora na smrt obsojeni slavni razbojnik Marinko Perič, katerega so mislili čez par dni obesiti. Perič je silno nevaran ropar, na vesti ima nič manj nego 15 umorov, drugih zločinov pa nešteto. Dolgo se je vršila preiskava, kako je bilo mogoče Periču pobegniti. Sedaj se je izkazalo, da je njegov oče podkupil ječarja z 10 tisoč dinarji, nakar je slednji pustil vrata nezaklenjena ter tako omogočil Periču beg. Stražar je še pred zaključkom preiskave pobegnil in dosedaj ga še niso izsledili. Razbojnika Periča pa tudi beg ne bo rešil pred vislicami. Pobegnil je v Rumunijo, kjer so ga zaprli v Temešvaru ter ga bodo poslali v Jugoslavijo, kjer ga je pričakuje krvnik. — Razmejitve v Rumunijo bi bila popolnoma končana, če se ne bi Rumuni obolavljali izročiti vasi, ki nam po pogodbi pripadajo. Branijo se namreč predati Pardanj in Madoš ter bo potrebna intervencija beogrjske vlade, da prisili Rumune na izpraznitev.

Novice iz južnih krajev. Dva brodarja iz šibeniške okolice sta odpotovala te dni iz Šibenika proti Zadru na mali ladjici »Vesela.« Nekoliko kilometrov južno od Zadra jo je zalotila burja, ki je ladjico prekužno in oba brodarja sta našla smrt v morskimi valovih. — Ta nesrečna ljubosumnost! Bilježnik v Melincih blizu Velikega Bečkereka je bil zaročen z lepo Melanijo Popov. Radi ljubosumnosti zaročenca je prišlo med obema zaljubljenca večkrat do ostrih preprirov. Ljubosumnost je dosegla pri zaročencu ta višek, da je lepega dne v prepiru umoril svojo Melanijo. Melanija je romala prerano na drugi svet, zaročenec pa se bo vical radi ljubosumnosti do smrti v ječi. — Balkansko temeljit samomor. Orožnik Vuk Vuković je ranil iz osvete smrtonovarno svojega predstojnika Vasilja Mihajloviča na orožniški postaji Roždan pri Nišu. Ko je videl, da se bori Mihajlovič s smrtjo, se je spustil maščevalec v beg. Na pobegu je pa uvidel že kmalu, da ne bo utekel roki pravice, izlekel je iz žepa francosko bombo, jo pognal z močjo na zemljo in mirno čakal, dokler ni eksplodirala in ga raznesla na drobne kosce.

Strašen dvoboj med dvema zakoncema. Te dni se je dogodil v vasi Vladimirovci na Hrvatskem dvoboj med dvema zakoncema in sicer sta se bila s sekirami. Janko Sankovič je po prevratu oženil z vdovo Stano ter ženo nagovoril, da je prodala svoj imetek ter se preselila k njemu v Vladimirovce. Tu je njen mož denar hitro zapil, ko pa je denarja zmanjkalo, je začel svojo ženo pretepati. Kritičnega večera se je vrnil proti večeru pijan domov ter ženo zopet pretepal. Ker se mu je branila, je zagrabil sekiro ter ji hotel razklati glavo. V zadnjem hipu je Stana prijela drugo sekiro ter smrtonosni udarec odbila. Med krepko ženo in pijanim možem se je začel nato strahovit dvoboj na življenje in smrt, v katerem je podlegel mož. S krepkim udarcem mu je žena razklala glavo, na tleh ležečega pa še dvakrat udarila po glavi. Pred sodiščem je bila za zadnja dva udarca obsojena na tri mesece ječe radi prekoračenja silobrana, drugače bi pa bila popolnoma oproščena.

Mačke požrle novorojeno dete. Splitski časopisi javljajo, da so v zgradbi tamošnje policije na nekem temnem hodniku našli glavo in roko novorojenega deteta, ležeče v mlaki krvi. Preiskava je dognala, da je neznana mati izločila svoje novorojeno dete v policijski zgradbi iz namena, da ga policija preda v kako sirotišnico v odgoj. Dete pa so zavohale mačke ter ga požrle, pustivši samo glavo in roko. Brezsrčno mater sedaj policija zasleduje.

Pasja smrt v Splitu. Vsled velike razširjenosti pasje stekline je splitska občina sklenila ubiti vse pse v mestu. V par dneh je bilo pobitih od konjederca kakih 800 psov.

Tekom letošnjega leta je bilo v samem mestu ugriznjenih 19 oseb od steklih psov, in je razumljivo, kako nevarnost tvori za celo prebivalstvo pasja steklina. 18 oseb od teh ugriznjenih je bilo ozdravljenih v Pasteurjevem zavodu v Zagrebu, dočim se je eden prepozno javil ter umrl na posledicah zastrupljenja. Edina pomoč proti tej bolezni je pokončevanje psov, katere nameravajo ubiti tudi po drugih dalmatinskih mesih.

Zopet nov Čarugin pomagač aretiran. V Slav. Brodu je bil te dni ujet član razbojniške družine harambaše Čaruge; zove se Prpič, ali kakor ga je Čarugo imenoval Cigo. Odpremili so ga v Vinkovce, odkoder bo poslan v Osjek. V zvezi z njegovo aretacijo vrši orožništvo temeljito preiskavo pri njegovih prijateljih ter je pričakovati še nadaljnjih aretacij.

Čuden način pobiranja draginje. Borba proti draginji se vrši po raznih pokrajinah na razne načine. Bolj kulturni kraji uporabljajo proti draginji bolj kulturna protisredstva, manj civilizirani pa razvozljavajo draginjske probleme z nožem ter revolverjem v roki. Na Cetinju v Črni gori so že davno protestirali proti neznosni draginji časopisi in meščani, a vsi ti protesti so bili zamanj in draginja je še posebno rastla po pokrajinskih mestih Črne gore, kjer je prebivalstvo še danes izročeno na milost in nemilost raznih izkoriščevalcev ter ljudskih pijavk. Te dni je prišel v Gusinju k peku nek meščan in hotel kupiti 1 kg kruha. Akoravno so tudi po Črni gori odrejene maksimalne cene, je vendar zahteval pek pri 1 kg 2 dinarja več nego to dovoljuje oblast. Radi tega je prišlo med pekom ter meščanom do prerekanja, potem do pretepa, v borbi izvleče meščan revolver, ga sproži proti peku, pek sklone pravočasno glavo in kroglja je zadela drugega Črnogorca, ki je slučajno ravnokar vstopil v pekarno. Po poku samokresa pride v pekarno policaj in hoče aretirati peka ter meščana. Pri pogledu na stražnika in aretacijo pa sta bila pek ter meščan takoj edina, sta navalila na policaja, ga težko ranila in nato oba pobegnila. Tako se pobija draginja po Črni gori.

Od mrtvih je vstala v mestu Krenovo v Dalmaciji starka Romana Miculinić. Preteklo soboto ji je nenadoma prišla slabo ter je morala leči v posteljo. Domačini so poklicali zdravnika, ki pa ni mogel bolezni točno ugotoviti. Starki je prihajalo vedno slabše in nazadnje ju »umrla.« Postala je popolnoma trda in hladna in žaljuči domači so v dobri veri, da imajo pred seboj mrtveca, napravili mrtvaški oder, položili na njega v krsti ležeče truplo in našgali okrog sveče. Dva dni so hodili sosedje kropiti, tretjega dne, ko so stopili pogrebci v mrtvaško sobo, se jim je nudil grozen prizor, pri katerem je vsem otrpnilo od strahu srce ter so je pobrisali urnih krač po bregu navzdol. Mrtva starka se je namreč izprehajala po sobi ter pogrebce celo nagovorila. Ker pa je bila sama prestrašena vsled čudnega položaja, v katerem se je prebudila, se je obnašala bolj čudno, kar je ljudi še bolj uverilo, da duša umrle straši v sobi. Šele zdravnik, ki je nameraval napraviti mrtvaški ogled, je ljudem pojasnil, da starka ni umrla, ampak da se je nahajala v nekem otrplem stanju, ki je popolnoma slično smrti. »Umrla« si je kmalu opomogla od prestanega strahu in živi sedaj veselo dalje. Krsto in vence so pa spravili v shrambo, da jih lahko uporabijo, ko jo bo v resnici zadela smrt.

Planinci! Kdo ne pozna Savinjskih Alp in njih krasote? V divno ležeči Logarjevi dolini, obrobjeni od gorskih velikanov, stoji borno Piskernikovo zavetišče. Letoviščarji in turisti se terejo tu, a v koči je premalo prostora. Pri slapu Opalniki je naravnih kopalnih basen; z avtom, vozom ali kolesom imajo najboljši dovoz po Savinjski dolini do zavetišča. Da se ustreže turistom in letoviščarjem, da se jim nudi prostor za počitek, sklenil je občni zbor Savinjske podružnice SPD, staviti tu pomožno kočjo, obsejoče iz 10 sob s 21 posteljami in 13 skupnimi ležišči. Da se ta stavba omogoči, razvila se je že obširna akcija. Sprejemajo se darila v denarju, posteljina, odeje, rjuhe, žimnice, kakor tudi posojila. Opremite kako sobo, ki bo nosila ime opremitelja, kateri ima potem prednost pred drugimi turisti in sme to sobo uporabiti tudi kot letovišče. Darila in druge prispevke sprejema Brunon Rotter, Maribor, Krekova ulica 5 I, ki pride na poziv osebno prevzeti darovano. Kdor hitro da, dobro da! Vsako, tudi najmanjše darilo je dobro došlo ter se z zahvalo sprejme. Planinski pozdrav!

Jugoslavska izdaja »Prager Presse.« Znani čehoslovaški dnevnik »Prager Presse« izda okoli 15. aprila t. l. posebno številko, posvečeno izključno naši kraljevini. Ta izdaja, katera je že druga te vrste, bode zopet gotovo vzbudila veliko zanimanje. Ima cilj razpravljati o našem gospodarskem razvoju in okrepciti odnose med Kraljevino SHS in Čehoslovaško republiko zlasti na narodnogospodarskem polju. Poleg tega prinese ta posebna izdaja omenjenega dnevnika več člankov ter razprav o naši kraljevini izpod peresa znanih strokovnjakov. Na pomladanskem velesojmu v Zagrebu bo imela »Prager Presse« posebni kiosk, kjer se bode omenjena posebna izdaja razprodajala. Opozorjamo naše kroge na to izdajo ter na ugodnost inseriranja v njej.

Iz Maribora.

MARIBORSKI OBČINSKI SVET.

Grčarjev županski stolec na eni nogi. Oh, dolgo že ni bilo več seje obč. sveta. Aktov in razne snovi, ki čaka na rešitev v obč. svetu, je polne kupe, a župan sedi na njih in jih ne da naprej. On seveda nima časa, da bi te kupe prebrskal in spise prebral, ker mora sklicevati razne enketе in snovati ter predsedovati raznim socialističnim akcijskim odborom v pomoč Nemcem v »rajhu«, da

tako napravi poklon svojim ljubim nemškim someščanom v Mariboru. Malo ga je pa strah tudi pred novoustanovljenim »Narodnim blokom« v Mariboru. Seveda župan kot socialist ima za seboj le 16 Bahunovcev, vsi drugi obč. svetniki so v »Narodnem bloku«, ki nikakor ne stoji na strani župana. Župan v obč. svetu nima več večine in župan brez večine je pač uboga para, ki ga vsaka najmanjša burja lahko pihne iz županskega stolčka. Seveda drugod župani, ki so izgubili zaupanje in večino v obč. svetu, takoj izvajajo posledice in demisionirajo na župansko čast, mariborski g. župan Grčar pa hoče brez zaupanja večine obč. sveta slepomišiti dalje. On si misli: »O značajnosti imam jaz svoje pojme. Dozdaj sem se držal svojega prijatelja socialista Bahuna, ker je bilo tako ugodno za mene; od zdaj naprej bom pa skušal plesati tako, kakor bo godel »Narodni blok«. Jaz sem še mlad, pameten pa tudi, poleg tega še tudi »muzikaličen«, zato se bom — če Bog da — kmalu privadil muziki »Narodnega bloka.« Lepo sicer ni, če ima mariborski župan kar dvojno lice in kaže čezdaj naprej svoj prednji del »Nar. bloku«, zadnji del pa prijatelju Bahunu in njegovi četi, pa to nič ne de, da sem le župan; bom prav lepo priden, pa bo šlo, »značaj« pa seveda adijo in zdrav mi ostani, da le meni dobro gre!»

Župana »peglajo.« Župan otvori sejo kakor navadno s polurno zamudo. Hoče dati overoviti zapisnik zadnje seje kratkim potom, kakor dozda. Dr. Jerovšek protestira proti temu ter izvaja: O sklepkih zadnje obč. seje se širijo po mestu razne govorice. G. župan je baje izvršil neki sklep zadnje seje na način, kakor da se sklep sploh napravil ni. To je nečuvno postopanje g. župana. Zato zahtevam, da se dotični del zapisnika zadnje seje prebere, predno se zapisnik odobri. Ker pa se je dotični od župana popolnoma krivo izvršeni sklep storil v tajni seji, se tudi zapisnik prečita v tajni seji. Sklene se, da se zapisnik javne seje takoj odobri, zapisnik tajne seje pa pozneje po prečitjanju v tajni seji.

Mestna hranilnica poroča, da je napravila bilanco za leto 1923 in prosi, da se ista po obč. svetu pregleda in odobri. Sklep: To naj izvrši finančni odsek. Obenem se odobrijo pravila hipotečnega zavoda Mestne hranilnice.

Za brezposelne. Župan poroča, da se je oglasila pri njem deputacija brezposelnih. Sklical je tudi enketo o brezposelnosti, o koji predlaga obširen zapisnik. Predlaga, da odsek ta zapisnik preštudira in stavi konkretne predloge, kako pomagati brezposelnim. Obč. svetnik g. Bahun z veliko naglico skuje predlog, da se poviša naklada na izvenmariborsko pivo od 50 na 100 din. za hl ter se ta dohodek porabi za brezposelne. V tozadevno debato posežejo obč. svetniki: Roglič, Bahun in dr. Jerovšek. Končno se zadeva odstopi odseku v pretres in poročanju.

Državno žensko učiteljske. Občina je tožila državo, da mora izprazniti prostore, kjer je zdaj nastanjeno žensko učiteljske, ker iste prostore rabi za Trgovsko šolo in za svoje lastne ljudske šole. V prvi instanci je občina pravdo dobila, druga instanca pa je odločila proti občini. Ker občina stoji na stališču, da si država za svoje zavode naj sama oskrbi potrebne prostore, se soglasno sklene, da občina vložiti proti sklepu druge instance priziv na Stol sedmorice v Zagrebu.

Drevesa moramo oklestiti. Drevesa po naših ulicah so res kinč našega mesta in vsi Mariborčani, ki nimajo dreves pred svojimi stanovanji, to napravo odobravajo in zagovarjajo. Drugače pa sodijo tisti, ki imajo vedno ta drevesa pred nosom. Drevesa so se močno razrastla. Zelo delajo temo v stanovanjih. Poleg tega postanejo stanovanja vlažna in nezdrava. Mnogi meščani, kojim drevesa radovedno gledajo v stanovanja, so se radi tega pritožili in zahtevajo, da se drevesa oklestijo ali celo odstranijo. Sklene se, da se mora to takoj izvršiti po mestnem stavbenem uradu.

Burja proti Bahunu. Socialisti so vložili na župana interpelacijo radi kateheta na nemški ljudski šoli v Mariboru. V dotični šoli je neka učenka Spötel, ki ne pozna nobene discipline. Oče je baje avstrijski podanik in se mora v nekaj dneh izseliti iz Maribora. Odkar dekletce ve, da odide odtod, je postalo v šoli še bolj drzno in neredno. Seveda je tej drznosti morala slediti kazen, ki je bila čičajna, kakor jo tam rabijo učiteljice kakor tudi katehet. Kar piše o tem »Volksstimme«, je vse zlagano, ravno tako zlagan je protokol, ki se je sestavljal iz dekletovim očetom pri mestnem šolskem svetu. Preiskava seveda še o tej zadevi še niti pričela ni, ni se še zaslial ne g. katehet in ne priče. Župan bi na interpelacijo bil mogel odgovoriti samo to, da se bo stvar šele preiskala in da šele potem lahko odgovori natančneje. Mesto tega pa je dal besedo Bahunu, da interpelacijo utemelji. Dr. Jerovšek je odločno protestiral proti utemeljevanju interpelacije, ker poslovnik pri interpelacijah ne pozna utemeljevanja. Ko je pa Bahun le hotel izsiliti utemeljevanje, je nastal v zbornici vihar, kakor ga še menda ni bilo. Bahun in drugi socialisti, ki so zagovarjali lažljivo poročilo, so jo skupili, da bodo pomnili. Županov zvonec ni nič izdal. Ker burja noče prenehati, se začnejo obč. svetniki iz vrst NSS in JDS pa tudi SLS oblačiti in hočejo oditi. Končno Bahun utilhne in seja se nadaljuje do polnoči, ne da bi bil Bahun mogel utemeljiti svojo zlagano interpelacijo.

Zgodovinsko-glasbena Beseda. Nekaj čisto posebne- ga priredi Zgodovinsko društvo po prizadevanju g. H. Družovića dne 4. aprila ob 8. uri zvečer v slavnostni dvorani tukajšnjega moškega učiteljskega. Ponovila se bode staročastita »Beseda«, kakor so jo naši narodni prvoborniki prirejali v mariborski Čitalnici pred več kot 50 leti. »Beseda« s svojim petjem in predavanji so bile v Mariboru skoraj edini ogenj, pri katerem se je ogrevala narodna zavest.

Zanimivo gostovanje v našem gledališču. V ponedeljek, dne 31. t. m., nastopi pri nas kot Mimi v operi »Boheme« svetovnoznana operna pevka ga. Hedvika de Debicka, članica dunajske dvorne opere, dalje stalen gost mnogih berlinskih oper itd. — Vsotpnice se lahko rezervirajo pri dnevni blagajni (telefon 382).

Narodno gledališče. Danes, dne 28. marca: zaprto. Sobota, dne 29. marca: »Prodana nevesta.« Slavnostna predstava v proslavo stoletnice Smetanovega rojstva. V vlogi Kecala nastopi g. Križaj, član zagrebske opere.

Občni zbor mariborskega okrožja Jugoslovanske strokovne zveze se vrši v nedeljo, dne 6. aprila dopoldan v dvorani v Lekarniški ulici 6, s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. Če občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje v istih prostorih in z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. Za člane je udeležba obvezna. — Predsednik.

»Roka božja.« V nedeljo vsi v Narodni dom k predstavi »Roke božje«, ki jo uprizori Poselska zveza ob pol 5. uri popoldne. Med odmori svira tamburaški zbor kat. Omladine.

Ljudski oder v Mariboru. Važna in nujna seja uprave bo danes, v petek, dne 28. marca ob 8. uri zvečer v odborovi sobi. — Seja bo kratka. Prosim, nujne in točne udeležbe. — Predsednik.

Danes zvečer ob pol 8. uri bo predavanje o važnih delavskih vprašanjih v Lekarniški ulici 6. Predava g. dr. Andrej Veble. Samo še troje predavanj priredi Prosvetni kartel te sezono, zato naj nihče ne zamudi prilike posetiti ta predavanja, ki so vedno zelo zanimiva in podučna. Vabimo predvsem še delavske sloje na predavanje, da sliši strokovna izvajanja o časovnih perečih zadevah. Sicer pa je vstop vsakomur prost.

Občni zbor Društva jugoslov. državnih uslužbencev in upokoencev. V nedeljo, dne 30. t. m., ob 9. uri dopoldne, se vrši v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru redni občni zbor Društva jugoslov. drž. uslužbencev in upokoencev v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in preglednikov računov. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. Po končanem občnem zboru društva se vrši v istem lokalu in z istim dnevnim redom redni občni zbor Samopomoči jugoslov. državnih uslužbencev in upokoencev r. p. b. v Mariboru. Posamezne skupine državnih uslužbencev in upokoencev naj naznanijo društvenemu odboru vsaj pol ure pred občnim zborom svoje kandidate v novi odbor.

Društvo hišnih posestnikov za Studence in okolico priredi v nedeljo, dne 30. t. m. svoj letni občni zbor ob 2. uri popoldne v gostilni Uran v Studencih z navadnim dnevnim redom.

Mariborski muzej v Cankarjevi ulici je odprt vsako nedeljo od 10. do 12. ure. Druge dneve se naj obiskovalci zgledajo radi otvoritve pri hišniku (zvoniti!). Vstopnina znaša 1 D.

Občni zbor Društva za rejo in varstvo živali v Mariboru se bo vršil v ponedeljek, dne 31. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma.

K naši notici glede ponesrečenega stražnika Kralja nam javlja predsednik nabiralnega odbora Karara sledeče: Nabiralni odbor je že pred nabiranjem enoglasno sklenil, nabaviti iz nabranih darov v prvi vrsti umetno nogo, ostalo svoto pa podariti Kralju in njegovi družini. Proteze ni bilo dobiti za Kralja ne v Mariboru in ne v Ljubljani, ampak je na željo ponesrečenca naročena na Dunaju. Radi preiskušanje proteze je za Kralja preskrbljen potni list ter vizum za na Dunaj. Kdor bi žele glede nabiranja za Kralja natančnejših pojasnil, se naj obrne naravnost na predsednika odbora.

Spomenica za stanovanjsko akcijo. Spomenica za rešitev stanovanjskega in obenem brezposelnega vprašanja je v glavnih osnutkih že izdelana v pisarni kreditne in stavbene zadruge »Mojmir.« Ob zaključku razstave gradbenih načrtov se v nedeljo dopoldne javno prečita v razstavni dvorani. Spomenica obsega več poglavij, v katerih je v glavnih obrisih obdelano celo stanovanjsko vprašanje, ki ne zadene samo mest nego tudi deželo. Istotako so obdelani tudi predlogi za razrešitev obeh danes najvažnejših socialnih vprašanj. Vsebinska se le mestoma nanaša posebno na Maribor in na Slovenijo, v celoti pa na stanovanjske razmere v celi državi. Spomenica namenjena za centralno vlado, se v poglavju, ki obdeluje zgolj najemniško vprašanje, ozira tudi na pravice hišnih lastnikov in na brezpravnost podnajemnikov. Vsebinska je za vsakogar zanimiva; koliko pa se bo zanjo zanimalo in koliko bo rodila vspeha, to je seveda vprašanje za-se.

Revizija vseh inozemcev, ki so zaposleni v industriji in v obrtih. Inspekcija dela v Mariboru razglašja: Po ukazu g. ministra za socialno politiko z dne 18. t. m., R. br. 147, se pozivljajo vsa podjetja in mali obrti, ki zaposlujejo inozemce, naj predložijo najkasneje do 4. aprila t. l. sezname tujih državljanov, katere zaposlujejo. Seznam mora vsebovati: 1. Ime in priimek. 2. Rojstno leto, kraj. 3. Dan nastopa službe. 4. Katera oblast je izdala dovoljenje za bivanje, oziroma zaposlenje ter za katero dobo. Navesti je tudi število odloka in datum. 5. Kakšno delo opravljajo. 6. Državljanstvo in narodnost. Ta seznam je treba predložiti inspekciji v treh izvodih do najkasneje 4. aprila t. l. Inspekcija dela bode napravila v smislu zgoraj citiranega ukaza revizijo in bode v slučaju, da ne bi imel dotični inozemec dovoljenja ministrstva za socialno politiko, oziroma, če se bi ugotovilo, da je drugače zaposlen, kakor navedeno v dovoljenju, se bode kaznovalo radi kršenja par. 103 zakona o zaščiti delavcev po par. 123 t. 10 cit. zakona na globo do 3000 din. in se bode dotičnemu inozemcu prepovedalo nadaljnjo zaposlenje, ter izročilo politični oblasti v izvršenje. Podjetja, ki so

naprosila za tuživanje inozemcev in nimajo še rešitve, morajo predložiti potrdilo dotične oblasti, kjer so predložila prošnjo.

KARO-čevlji MARIBOR, Koroška c. 19.

Dr. Vinko Sarabon:

Zgodovinske anekdote.

(Dalje).

Dediščina.

Baron Rothschild je dajal dvema sinovoma svojega umrlega sluge po 50 frankov na mesec. En sin je umrl; drugi je šel prvega v mesecu k baronu; Rothschild mu je dal 50 frankov. «In franki mojega nesrečnega brata, kje so pa ti?», je rekel mladenič.

«Vaš brat je vendar mrtev.»

«Ja, ali hočete biti Vi njegov dedič?», ga je mladi mož začuden vprašal.

To vprašanje se je Rothschildu tako dopadlo, da se je dedščini odrekal.

Kratki odgovori in pokloni.

O napetem razmerju med Voltaire-om in duhovitim Pironom smo že govorili. — Zgod. anekdote 1. zvezek, stran 101, 2. zvezek stran 20 —.

Voltaire je zvedel, da ga hoče Piron obiskati. Pri-trdil je listek na vrata in je zapisal nanj: «Sem na deželi.»

Piron je prišel, je listek videl in je zapisal:

«Kar tam ostani!»

Prosper Merimée (1803—1870) je znan francoski pisatelj; ravno tako njegov prijatelj Octave Feuillet (fôje, 1821—1890). Merimée je bil ostal nekoč v Parizu, Feuillet je bil pa šel v mesto Compiègne, kjer je bil francoski dvor. Hoteč zvedeti, če je na dvoru kaj novega, je pisal Merimée prijatelju dopisnico, a brez besedila, temveč samo z enim samim vprašanjem. Ker se ni bilo zgodilo na dvoru nič takega, kar bi bilo vredno pisanja, je poslal Feuillet prijatelju prazen list; torej: nič. Prim. 2. zv. stran 148, in 1. zv. stran 53.

Srečni oče.

Amerikanec Bostock je bil znan lastnik velike menažerije. Njegov sin ni kazal posebne brihtnosti. Poslal ga je torej po svetu okoli, da si nabere skušnje in znanja, in mu dal za spremljevalca svojega izbornega tajnika.

«Glejte, da se bo moj sin kaj poštenega naučil», mu je rekel. «Obenem pa skušajte dobiti kaj dobrega za mojo menažerijo.»

Tajnik je prišel nazaj. Za menažerijo ni bil dobil nič, sina je bil pa pustil v Parizu, kjer si je hotel ta še sam nabrati nekaj skušenj.

Kmalu nato je pokazal Bostock tajniku ves vesel brzojavko iz Pariza in je dejal: «Moj sin ni tako neumen, kakor sva mislila. Staknil je v Parizu neko posebno afriško opico in upa, da jo bo lahko dobil za 500 dolarjev. Takoj mu bom poslal denar, ker baš nekaj takega mi bo za menažerijo prav prišlo.»

Par dni potem se Bostock in tajnik spet srečata. Sedaj je bil pa Amerikanec še bolj vesel, kar žarel je. «No, kaj je pa danes tako veselega?», vpraša tajnik.

«O, pomislite si, moj sin je bolj brihten, kakor midva oba skupaj. Berite današnjo brzojavko!»

Tajnik jebral: «Denar prejel, opica mrtva. Pozdravljam.»

(Dalje prihodnjič).

Pošteno, pridno dekle za vse, ki zna tudi kuhati in ima deljčasna spričevala, išče se takoj. Ponudbe na Lotte Meisel, Zagreb, Kačičeva 22-III. 203

Več enovprežnih vozov, lincer, mesarski, plato- in tovorni vozovi se poceni prodajo. Peklar, Maribor-Krčevina 128 199

Vinotoč, trgovski lokal s stanovanjem, pri cerkvi v Studencih, oziroma celo hišo, takoj prodam. Potrebno 22.000 din. Segovič, Studenci, Slomškova 5. 198

Posamezni pouk v knjigovodstvu, korespondenci in stenografiji daje: Kovač, Maribor, Krekova 6. 192 5-1

Strojepisni pouk daje: Hilda Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 193 5-1

Premog, iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-I. 107

Knjiga «Babilonska uganka» je za srečolovce najboljša zanjka. — Dobi se v vseh knjigarnah.

Velika izbira sukna za ženine in neveste, tiskovine, platna vseh vrst itd. se dobi po znižanih cenah pri J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 49 10-1

ZAHVALA

Povodom bridke izgube našega sina, ozir. brata, gospoda

Stefana Jarh

se zahvalujemo vsem, ki so imenovanemu izkazali zadnjo čast, posebno č. g. župniku Fr. Trop za lep nagrobni govor, vpok. g. župniku Janžeku, cenj. orožništvu iz Ptuja, Laškega in Trbovelj, kakor tudi vsem ostalim spremljevalcem.

202

Zalujoči starši in bratje.

ZAHVALA.

Vsem, ki so se tako mnogoštevilno udeležili pogreba našega ljubelega moža, očeta itd. g.

Aloizija Serneca

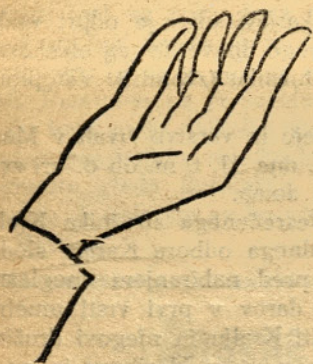
podpolkovnika v p.

in s tem nam skazali sočutje pri naši težki izgubi, se najprisrčnejše zahvalujemo, posebno gg. govornikom, pevcem in darovalcem vencev.

V Mariboru, 27. marca 1924.

Ostali zalujoči.

PRIMITE

In izkoristite ugodno priliko, kadar greste v Celje in nakupite si v veletrgovini R. STERMECKI, Celje

SUKNA

in kangarna za moške, volne za ženske obleke, platna celira, hlačvine in druge manufakturne robe. Zalo-ga velikanska. Cene čudovito nizke ter si radi tega ogromno denarja prihranite.

Trgovci en gros cene! Cenik zastoj!

Vsakovrstna

SEMENA

najboljše kakovosti posebno

KRMILNO PESO

priporoča

M. BERDAJS,
MARIBOR.

CUNJE

krojške, suknjene in platne odpadke, staro železje, kovano in vlitno, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

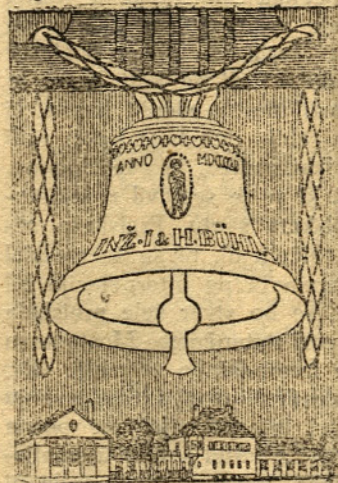
A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovaškimi odpadki in vlitino.

Prva livarna zvonov v Mariboru,

ki je v popolnem obratu.

INZ. I. & H. BÜHL MARIBOR
Motherjeva ulica 15.

Ustanovljeno od Joh. Denzel okoli leta 1800.

Najboljši material.

Najnižje cene!

Dosedaj po vojni nad 100.000 kg izdelovanih.

Mnogo priznanj!

Obiščite novo tovarno v Melju, Motherjeva ulica št. 15 in prepričate se o kakovosti naših izdelkov!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.
Rajski glasovi, 58, 62 D.
Prijatelj otroški, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Češčena Marija, 47, 52 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venec pobožnih molitev, 40 D.
Venec pobožnih pesem, 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku srca Pesmarica (zl. obr.), 15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II. del, 32 D.

Družba vednega češčenja. Dva molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 D, (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in 41 D.

Priloga na smrt, 29 D.

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjige

„Cirilove knjižnice“ Dosedaj izšlo 7 knjig.

Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Somišljeniki, širite naše liste.